

Ette kabul edilemez oyun

■ Karacabeyli küçükbaş hayvan yetiştiricileri, kuzu fiyatları kasaplarda aynı olmasına rağmen, aracılarn koronavirüsü bahane ederek baskül fiyatlarını düşürmesiyle birlikte zor duruma düşüklerini belirtti. ■ 4TE

Ette kabul edilemez oyun

Karacabeyli küçükbaş hayvan yetiştiricileri, kuzu fiyatları kasaplarda aynı olmasına rağmen, araçların korona virüsü bahane ederek baskül fiyatlarını düşürmesiyle birlikte zor duruma düştüklerini belirttiler.

Araçların korona virüsü bahane ederek kuzu baskül fiyatlarını düşürmesiyle birlikte hayvanlarına yem alamaz duruma geldiklerini belirten besici Bedri Işlak, "Ben yıllardır küçükbaş hayvan üreterek geçimimi sürdürüyorum. Bu yıl araçlar korona virüsü bahane ederek kuzularımızı almadılar. Sonra da 27 TL olan baskül fiyatını her geçen gün düşürerek 17 TL'ye kadar getirdiler. Kasapta kuzu fiyatlarında düşüş olmamasına rağmen, araçlar bizden alırken fiyatı düşürerek bizi mağdur ediyorlar. Biz bu paralarla yem bile alamıyoruz. Devletimizden her zaman olduğu gibi bize destek vermesini bekliyoruz" şeklinde konuştu. 400 baş küçükbaş hayvanı olduğunu belirten Mehmet Ali Erdemir, "Aklımın erdiğinden beri hayvancıyım. Korona virüsten önce baskül fiyatı olarak 27 TL'den hayvanlarımızı satarken, şimdi bizden 17 TL'den almak istiyorlar. Biz bu işin içinde nasıl çıkacağız? Yem fiyatları almış başını gidiyor. Bir çuval yem 130 TL olmuş. Ne yapacağımızı şaşırmış durumdayız" ifadelerini kullandı.

CUVAL BAŞINA 10 TL ZAM

Fiyatların düşmesinden dolayı mağdur olduğunu söyleyen Recep Erdiç, "Yem fiyatları her gün artıyor. Çuval başında birden 10 TL zam geldi. Yem fiyatları tavan yaparken, bizim fiyatlarımız taban yaptı. Hastalık bahane edilip, kasapta aynı olan fiyatlar bizden alınırken baskülden kilo başında 10 TL düşürüldü. Yetkililer bu meseleye bir an evvel el atmazsa, hayvanlarımıza alacak yem parası bulamayacağız" dedi. Küçükbaş hayvan üretmeye her zaman hazır olduklarını, fakat düşen fiyatlara bir çare bulunması gerektiğine vurgu yapan besici Serkan Evren, "Bin baş küçükbaş hayvan bakıyorum. Yemlerin yüzde 90'ını tarlama kendim ekerek üretiyorum. Buna rağmen düşen kuzu fiyatlarıyla beraber zor günler geçiriyorum. Yem fiyatları aşırı derecede yükseldi. Üreticilere destek çıkılmasını bekliyorum. Korona virüsü bahane edilerek fiyatlarımız geri çekildi. Buna da razıyız. Ama kasaplardaki fiyatlar halen aynı. O zaman kasaptaki et fiyatlarını da düşürsünler. Bu şekilde giderse çoğu küçükbaş hayvan üreticisi üretimini ya düşürecek ya da ara verecek" şeklinde konuştu.

Yeşeren meralar şenlendi

Kış mevsiminin sert ve çetin geçtiği illerden Muş ve Hakkari'de karların erimesiyle yeşeren meralar, otlatmaya çıkarılan koyun ve kuzu sürüleriyle şenlendi >>6'da

Yeşeren meralar şenlendi

Kış mevsiminin sert ve çetin geçtiği illerden Muş ve Hakkari'de karların erimesiyle yeşeren meralar, olatmaya çıkarılan koyun ve kuzu sürüleriyle şenlendi

Yılın büyük bir bölümünde kar ve soğuk havanın etkili olduğu bölgede, aylarca hayvanlarını ahır ve ağıllarda kuru ot ve samanla besleyen besiciler, havaların ısınmasıyla **küçükbaş hay-**

vanlarını meraya çıkarmaya başladı. Havaların ısınmasıyla hayvanların daha iyi beslenmesi için yeşeren meraların yolunu tutan besiciler, böylece yem maliyetlerinden kurtulmanın sevincini yaşıyor

Yeşile bürünen meralarda otlamaya başlayan hayvanlar, renkli görüntülere sahne oluyor. Muş'ta besiciler baharın gelmesiyle hayvanlarını meralara çıkarmanın sevincini yaşıyor. Yaklaşık 4 ay ahırlarda besledikleri hayvanlarını yeşeren meralarda otlatan besiciler, süt üretiminin de artmasının sevincini yaşıyor.

Besici Serhat Oğlağa, zorlu bir kış geçirdiklerini, hayvanların 4 ay ağıllarda kaldığını dile getirerek, "Allah'a şükür kış mevsiminden kurtulduk. Baharın gelmesini dört gözle bekliyorduk. Kışın çok masrafımız oluyor. Şimdi yem masraflarından kurtulduk. Meralara çıktığımız için sevinçliyiz." ifadelerini kullandı.

Hakkari'ye bağlı Dağsu köyünde de besiciler,

köylerindeki karların erimesi nedeniyle **küçükbaş hayvanlarını** çevre köylerin meralarına götürerek olatıyor.

Besicilerden İbrahim Karadeniz, yaptığı açıklamada, kış koşullarının bu yıl ağır geçtiğini ve köyün yüksek kesimlerinde 1,5 metre karın olduğunu söyledi. Bu nedenle hayvanları çevre köylerdeki meralara götürdüklerini belirten Karadeniz, şunları kaydetti: "Kış uzadıkça hayvanların yem maliyeti fazla oluyor. Biz de bugün hayvanlarla yola koyulduk. Üzümcü köyü tarafına gidiyoruz. Bir ay orada kal-

dıktan sonra tekrar köyümüze döneceğiz. Ondan sonra da yaylaya çıkacağız. Hayvanlarımızın meralarla buluşması keyfimizi yerine getirdi." Adnan Üzüm ise hayvanları bir günlük yolculuğun ardından çevre köylerin meralarına götürerek otlattıklarını dile getirerek, "Köydeki hayvan sürülerini birleştirip yola çıkıyoruz. 2 bin koyun var yanımızda. Bunları meralara çıkaracağız. Yolculuk oldukça zorlu oluyor." diye konuştu. (Haber: E. Toplu)

**KORONA
SIMSARLARI
İŞ BAŞINDA**

ETTE FİYAT OYUNU

Hayvan yetiştiricileri, kuzu fiyatlarının kasaplarda aynı olmasına rağmen, aracılardan korona virüsü bahane ederek baskül fiyatlarını düşürmesiyle birlikte zor duruma düşüyor.

Karacabey'de aracılardan korona virüsü bahane ederek kuzu baskül fiyatlarını düşürmesiyle birlikte hayvanlarına yem alamaz duruma geldiklerini belirten besiciler Bedri Işlak, "Ben yıllardır **küçükbaş hayvan** üretiyordum. Bu yıl aracılardan korona virüsü bahane ederek kuzularımızı almadılar" diye konuştu.

YARDIM BEKLİYORUZ

"Aracılardan sonra 27 TL olan baskül fiyatını her geçen gün düşürerek 17 TL'ye kadar getirdiler" diyen Işlak, "Kasapta kuzu fiyatlarında düşüş olmamasına rağmen, aracılardan bizden alırken fiyatı düşürerek bizi mağdur ediyorlar. Biz bu paralarla yem bile alamıyoruz. Devletimizden her zaman olduğu gibi bize destek vermesini bekliyoruz" dedi. ■ 7'DE

FİYATLAR DÜŞTÜ

Bursa Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Yönetim Kurulu Üyesi Birol Demir ise, "Korona virüsü ile birlikte 20 gün zarfında **küçükbaş hayvan** fiyatlarımız mevcut alımlara göre 10 TL civarında aşağı düşürüldü" dedi.

Birol DEMİR

KORONA SİMSARLARI

Karacabeyli **küçükbaş hayvan** yetiştiricileri, kuzu fiyatları kasaplarda aynı olmasına rağmen, aracılardan korona virüsü bahane ederek baskül fiyatlarını düşürmesiyle birlikte zor duruma düştüklerini belirttiler.

Aracıların korona virüsü bahane ederek kuzu baskül fiyatlarını düşürmesiyle birlikte hayvanlarına yem alamaz duruma geldiklerini belirtir besici Bedri Işılak, "Ben yıllardır **küçükbaş hayvan** üretiyordum. Bu yıl aracılar korona virüsü bahane ederek kuzularımızı almadılar. Sonra da 27 TL olan baskül fiyatını her geçen gün düşürerek 17 TL'ye kadar getirdiler. Kasapta kuzu fiyatlarında düşüş olmamasına rağmen, aracılar bizden alırken fiyatı düşürerek bizi mağdur ediyorlar. Biz bu paralarla yem bile alamıyoruz. Devletimizden her zaman olduğu gibi bize destek vermesini bekliyoruz" şeklinde konuştu.

YEM PARASI BULAMAYACAĞIZ

400 baş **küçükbaş hayvanı** olduğunu belirten Mehmet Ali Erdemir, "Aklımın erdiğinden beri hayvancılığım. Korona virüsünden önce baskül fiyatı olarak 27 TL'den hayvanlarımızı satarken, şimdi bizden 17 TL'den almak istiyorlar. Biz bu işin içinden nasıl çıkacağız? Yem fiyatları almış başını gidiyor. Bir çuval yem 130 TL olmuş. Ne yapacağımızı şaşırılmış durumdayız" ifadelerini kullandı. Fiyatların düşmesinden dolayı mağdur olduğunu söyleyen Recep Erdinç, "Yem fiyatları her gün artıyor. Çuval başında birden 10 TL zam geldi. Yem fiyatları tavan yaparken, bizim fiyatlarımız taban yaptı. Hastalık bahane edilip, kasapta aynı olan fiyatlar bizden alınırken baskülden

ARACILARIN ETTEKİ
KORKUNÇ OYUNU

kilo başında 10 TL düşürüldü. Yetkililer bu meseleye bir an evvel el atmazsa, hayvanlarımıza alacak yem parası bulamayacağız" dedi.

KASAPLARDAKİ FİYAT AYNI

Küçükbaş hayvan üretmeye her zaman hazır olduklarını, fakat düşen fiyatlara bir çare bulunması gerektiğine vurgu yapan besici Serkan Evren, "Bin baş **küçükbaş hayvan** bakıyorum. Yemlerin yüzde 90'ını tarlama kendim ekerek üretiyorum. Buna rağmen düşen kuzu fiyatları-

la beraber zor günler geçiriyorum. Yem fiyatları aşırı derecede yükseldi. Üreticilere destek çıkılmasını bekliyorum. Korona virüsü bahane edilerek fiyatlarımız geri çekildi. Buna da razıyız. Ama kasaplardaki fiyatlar halen aynı. O zaman kasaptaki et fiyatlarını da düşürsünler. Bu şekilde giderse çoğu **küçükbaş hayvan** üreticisi üretimini ya düşürecek ya da ara verecek" şeklinde konuştu.

ANLAM VEREMİYORUZ

Bursa **Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği** Yönetim Kurulu Üyesi Birol Demir ise, "Bölgemizde ben de **küçükbaş hayvan** üreticisiyim. Korona virüsü ile birlikte 20 gün zarfında **küçükbaş hayvan** fiyatlarımız mevcut alımlara göre 10 TL civarında aşağı düşürüldü. Bu da bizi zora soktu. Yem fiyatları ve piyasadaki et fiyatları düşmedi. Sadece biz üreticilerin ürettiği ve satmak istediği hayvanların fiyatları düşüyor. Buna bir türlü anlam veremiyoruz. Gerekli kurumların ve ilgililerin sesimize kulak vermesini bekliyoruz" ifadelerini kullandı. (İHA)

Tiftik kirkımı başladı

Keçi yetiştiricilerinin kirkım mesaisi başladı. Keçilerin kışlık tüylerinin kesilmesi işleminin adı olan "kirkım" her sene yapılıyor. Ankara'nın ünlü tiftik keçisi havaların ısınmasıyla birlikte kirkılıyor. Yaklaşık 2 ay boyunca Ankara'nın birçok ilçesinde 120 bine yakın tiftik keçisi kirkımı yapılacak. >>>Devamı 2'de

Ankara'da 120 bin tiftik keçisi kirkımı yapılacak

Keçi yetiştiricilerinin kirkım mesaisi başladı. Keçilerin kışlık tüylerinin kesilmesi işleminin adı olan "kirkım" her sene yapılıyor. Ankara'nın ünlü tiftik keçisi havaların ısınmasıyla birlikte kirkılıyor. Yaklaşık 2 ay boyunca Ankara'nın birçok ilçesinde 120 bine yakın tiftik keçisi kirkımı yapılacak.

Keçi yetiştiricilerinin kirkım mesaisi başladı. Yaklaşık 2 ay boyunca Ankara'nın birçok ilçesinde 120 bine yakın tiftik keçisi kirkımı yapılacak. Kirkım konusunda yetiştiricilere bazı hatırlatmalarda bulunan Ankara İli **Damızlık Koyun** ve **Keçi Yetiştiricileri** Birliği Başkanı Hasan Kılınç Ankara keçisi kirkım zamanının belirlenmesinin tiftik verimine ve kalitesine doğrudan etki ettiğini belirtti.

Doğru Kirkım Zamanı

Verimi Etkiliyor

Tiftiğin ne çok geç ne de çok erken kirkılmaması gerektiğini dile getiren Kılınç, "Sürü sahibi halk arasındaki deyimle tiftik kabardığında kirkım yapar. Erken kirkılması durumunda hem hayvan hastalanabilir hem de kirkım zor olur. Geç kalınması durumunda

ise hayvan tiftiği atar ve tiftik verimi azalır. Bu nedenle kirkım zamanını kaçırmamak gerekir" dedi.

Tiftiğin tasnif edilmesi konusunda da uyarılarda bulunan başkan Kılınç şunları söyledi: "Kirkım temiz ve kuru zeminde yapılmalıdır. Tiftik tulum şeklinde çıkarılmalı ve kirkılan hayvanın cins/yaşına göre ayrılarak istiflenmelidir. Anamal (erkek/dişi) tiftiği ile oğlak tiftiği ayrı ayrı torbalarda depolanmalıdır." Ankara'nın farklı ilçelerinde 120 bine yakın tiftik keçisinin kirkımının yapılacağını ifade eden Kılınç, bu yıl 210 ton tiftik rekoltesinin beklendiğini belirtti.

Haber: Şevval Akgöz

GDKKY Birliği köylerden süt toplamaya başladı

Gaziantep **Damızlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Birliği** tarafından kurulan bölgenin en modern Süt Toplama ve İşleme Fabrikası faaliyete başladı. Fabrikada işlenmek üzere süt toplamaya başladıklarını belirten Gaziantep **Damızlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Birliği** Başkanı Osman Türkman, "Şuanda günlük köylerden ev eve küçük işletmelerin sütleri toplanıp fabrikaya getiriliyor" dedi. Şuanda günlük 2 ton süt toplama ile başladıklarını belirten Türkman, hedeflerinin yılsonuna kadar günlük 20-25 ton süt toplamak olduğunu belirtti. Günlük toplanan sütlerin şuanda fabrikada soğutulup pastörize edildiğini belirten Türkman, "Şuan fabrika sütü alıyor, soğutuyor ve pastörize ediyor. Peynir, yoğurt, krema bölümlerimiz hazır. Bu ürünleri üretimine başlayacağız ve pastörize sütümüz hazır olmuş olacak. İnşallah tere yağ, sadeyağ, kaymak, diğer peynir çeşitleri ve ayran grupları da bu yılın sonuna kadar üretmeye başlayacağız. Burada üretilen tüm ürünler pazara SAHRE markasıyla ulaşacak" dedi.

BÖLGENİN EN MODERN SÜT TOPLAMA VE İŞLEME FABRİKASI FAALİYETE BAŞLADI

Gaziantep **Damızlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Birliği** tarafından kurulan bölgenin en modern Süt Toplama ve İşleme Fabrikası faaliyete başladı. Fabrikada işlenmek üzere süt toplamaya başladıklarını belirten Gaziantep **Damızlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Birliği** Başkanı Osman Türkman, "Şehitkamil Güngörge köyünde fabrikayı kurduk. Burayı seçmemizin sebebi köylerin arasında yer alması ve keçi ile inek sütüne ulaşımın kolay olmasıdır. Günlük sabah 6.30'da araç çıkıp köylere gidiyor ve ev eve küçük işletmelerin sütlerini toplayıp fabrikaya getiriyor" dedi.

GÜNLÜK 2 TON SÜT TOPLAMAYA BAŞLADIK

"Süt Toplama Ve İşleme Fabrikası'nı faaliyete geçirerek şuanda süt toplamaya başladık. Şuanda Şehitkamil'deki köylerden keçi ve inek sütü topluyoruz. Şuanda günlük 2 ton süt toplamaya başladık. Bu gittikçe ve sözleşmeler yapıldıkça daha da artacak. İkinci etap olarak Yavuzeli köylerinden toplayacağız. Fabrikaya yakın merkezlerden başlıyoruz.

Amacımız her geçen gün kapasiteyi yükseltmek" dedi.

HEDEF YILIN SONUNA KADAR GÜNLÜK 20-25 TON SÜT TOPLAMAK
Günlük 2 ton süt toplama ile başladıklarını belirten Türkman, hedeflerinin yılsonuna kadar günlük 20-25 ton süt toplamak olduğunu belirterek, "Hedefimiz bu yılın sonuna kadar günlük 20-25 ton süt toplama kapasitesine çıkmak. İleriki dönemlerde bu sayı daha da artacak inşallah" dedi.

HEDEFLERİNİN KÜÇÜK İŞLETMELERİN SÜTÜNÜ DEĞERİNDE ALMAK
Hedeflerinin küçük işletmelerin sütünü değerinden alıp üreticinin üretimini artırmasını sağlamak olduğunu ifade eden Türkman, "Hedefimiz özellikle sütün para etmediği bölgelerde, küçük işletmelerde sütü değerinden alıp üreticinin üretimini artırmasını sağlamak. Türkiye ve Gaziantep'te 200-300 baş hayvanı olan üreticiler zaten sütü değerinde 2 lira 40 kuruş satıyor. Onların herhangi bir sorunu yok ama asil bizim ayakta tutmamız gereken küçük işletmelerdir. Gaziantep'te 9 ilçede 130 bin civarında büyükbaş hayvan var ve bunun yaklaşık 60 bini sağmadır. Yani her köyde

her evin altında 1-2-3 inek var. Bizim bunların sütünü değerlendirmemiz lazımdı. O yüzden şuanda inek sütünü 2 lira 20 kuruştan almaya başladık artı devlet 15 kuruş destekleme veriyor. Keçi sütünü de 3 liradan alıyoruz. Keçi sütünde de devlet artı 15 destekleme veriyor. Dolayısıyla üreticiler birlik aracılığıyla sütünü sattığı için desteklemelerin parasını da almış olacak. Şuanda 2 lira 20 kuruştan almaya başladığımız sütler bir hafta önce 1 lira 50 kuruştan satılıyordu" dedi.

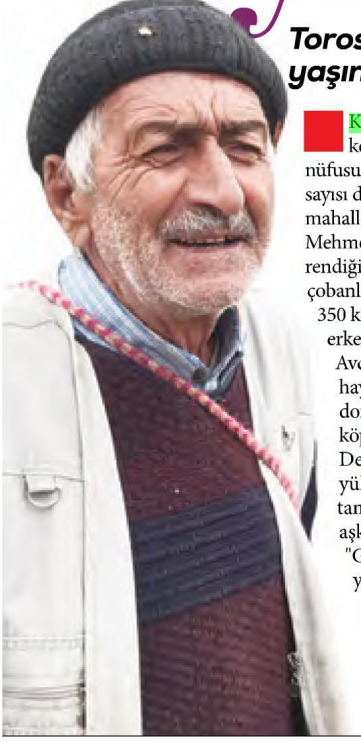
İLK ETAPTA PEYNİR, YOĞURT, KREMA VE PASTÖRİZE SÜTÜ İŞLENECEK

Günlük toplanan sütlerin şuanda fabrikada soğutulup pastörize edildiğini belirten Türkman, "Şuan fabrika sütü alıyor, soğutuyor ve pastörize ediyor. Peynir, yoğurt, krema bölümlerimiz hazır. Bu ürünleri üretimine başlayacağız ve pastörize sütümüz hazır olmuş olacak. İnşallah tereyağı, sadeyağ, kaymak, diğer peynir çeşitleri ve ayran grupları da bu yılın sonuna kadar üretmeye başlayacağız. Burada üretilen tüm ürünler pazara SAHRE markasıyla ulaşacak" diye konuştu. BAHRI UÇAR

40 yıllık meslek aşkı

Toroslar üzerine kurulu Hadim ilçesinde çobanlıkta 40 yılı geride bırakan 63 yaşındaki Mehmet Avcılar, mesleğinin tüm zorluğuna rağmen işini severek yapıyor

Küçükbaş hayvancılığın önemli merkezlerinden Hadim ilçesinde, genç nüfusun azalmasıyla çobanlık yapanların sayısı da oldukça azaldı. Hadim'in kırsal mahallesi Avşar'da yaşayan 63 yaşındaki Mehmet Avcılar, geçimini babasından öğrendiği mesleğiyle sürdüren "en tecrübeli çobanlar" arasında gösteriliyor. Yaklaşık 350 keçinin barındığı ağıldan sabahın erken saatlerinde yaylanın yolunu tutan Avcılar, gün sonuna kadar doğada hayvanları otlatıyor. Avcılar, kurt ve domuz saldırısına karşı sürüsünü 5 köpeğiyle korumaya çalışıyor. Göksu Deresi'nin çevresinde ve yer yer yüksek kesimlerde hayvanları otlatan Avcılar, tüm zorluklara meslek aşkıyla göğüs geriyor. - Avcılar, "Gıda ihtiyacımızı kendi ellerimizle yapıyoruz. Peynir, yoğurt, tereyağı yapıyoruz, komşulara da satıyoruz. Bölgede benim yaşımda çoban yok. 'Toroslar'ın en eski çobanı benim' diyebilirim. Severek yaparsan hiçbir zorlukla karşılaşmazsın" dedi. AA

'Tarım İstişare Kurulu Oluşturulmalıdır 'diyen **TÜDKİYEB** Genel Başkanı **Nihat Çelik**:
“KÜÇÜKBAŞ'DA MİLLİ SEFERBERLİK İLAN EDİLMELİ”

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı **Nihat Çelik**, yaptığı açıklamada koronavirüs salgınının etkilerini azaltmak için **küçükbaş hayvancılık** ve tarım sektöründe de milli seferberlik ilan edilmesi gerektiğini bildirdi.

• 3'te

'Tarım İstişare Kurulu Oluşturulmalıdır 'diyen TÜDKİYEB Genel Başkanı **Nihat Çelik**: "KÜÇÜKBAŞ'DA MİLLİ SEFERBERLİK İLAN EDİLMELİ"

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı **Nihat Çelik**, yaptığı açıklamada koronavirüs salgınının etkilerini azaltmak için **küçükbaş hayvancılık** ve tarım sektöründe de milli seferberlik ilan edilmesini gerektiğini bildirdi. Çelik, yaptığı açıklamada, sadece insan sağlığı ve toplumsal hayatta değil ekonomide de tüm dünya ve Türkiye'yi etkisi altına alan yeni tip koronavirüs (COVID-19) salgınının, **küçükbaş hayvancılık** ve tarım sektörünü olumsuz etkilediğini, bu etkinin azaltılması gerektiğini belirtti. Hayvansal üretim ve gıda ihtiyacının karşılanmasında aksaklık yaşanmaması için acil eylem planı uygulanmasının önemine dikkat çeken Çelik, salgınla mücadele son derece yerinde bir karar olan ve ülkedeki herkesin desteklemesi ve uyması gereken "Evde Kal" çağrısının **koyun** eti talebinde azalmaya yol açtığını söyledi. Çelik, "COVID-19 pandemisinin ekonomiye etkisi **küçükbaş hayvancılık** sektörüne de

yansımıştır. **Koyun** eti daha çok lokanta ve restoranlarda tüketilir. Lokanta ve restoranların geçici olarak kapatılması, piknik ve mesire alanlarının yasaklanması ve vatandaşlarımızın doğru bir hareket tarzıyla "Evde Kal" çağrısına uyarak evlerinden çıkarmaması **koyun** etine olan talebi azaltmıştır." dedi.

YETİŞTİRİCİLER ZARARINA ÜRETİM YAPIYOR

Koronavirüsün etkisiyle yükselen maliyetler ve talebin düşmesiyle birlikte yetiştiricilerinin üretimde sıkıntı içine girdiğine dikkati çeken Çelik, şunları kaydetti:

"Hayvancılıkta üretim ve pazarlamada devamlılık çok önemlidir. Üretimde belli bir seviyeye gelmek zaman ister. Kısa zamanda üretim kapasitesini artırmak mümkün değildir. Fakat, üretim sıkıntıyla girerse çok kısa zamanda üretim kapasitesinde büyük kayba uğramak mümkündür. Yetiştiricilerimiz yatırımların heba olmaması adına koronavirüsün getirdiği zorluklarla mücadele etmeye çalışmaktadır. Bu ortamda başta yem fiyatları olmak üzere üretim maliyetleri artmışken, kesim fiyatlarının düşmesi, talebin de azalması yetiştiricilerimizi içinden çıkılmaz bir duruma doğru itmektedir.

Yetiştiricilerimizin daha çok desteklenmeleri şarttır. Zararına üretim yapmaya ılelebet devam edemezler.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın da hemen her konuşmasında vurguladığı gibi, salgınla mücadele sürecinde, kendi kendine yeten ve üretimde kesintinin olmadığı bir ülke olmak artık daha çok önem taşımaktadır. Bu durumu devam ettirmeliyiz."

ÖNLEM ALINMALI

Ülkenin gıda üretiminin etkilenmemesi, sektörün ve yetiştiricilerin sorun yaşamaması için gerekli tedbirlerin alınması, sektörde 'Acil Eylem Planı' uygulanması gerektiğine dikkati çeken Çelik, Merkez Birliği olarak üretimin

sekteye uğramaması için alınması gereken önlemleri de şöyle sıraladı:

"**Küçükbaş hayvan** yetiştiricilerine yönelik 'sıfır faizli işletme kredileri' verilmeli, sektörün finansal sorunları çözümlenmelidir.

Yem bitkisi üreten yetiştiricilere faizsiz, uzun vadeli finansman sağlanmalıdır.

Yem bitkisi üretiminin artırılması için, yem bitkisini kendi üreten yetiştiricilerin yem maliyetlerinin yarısı sübvansede edilmelidir.

Kuzu kesim fiyatlarına müdahale edilmeli, fiyatların üretimi etkileyecek düzeylere inmesinin önüne geçilmelidir.

Et ve Süt Kurumu piyasaya müdahale etmeli, kesim çağına gelmiş hayvanların etleri 'kavurma' gibi et ürünlerine dönüştürülerek raf ömrünü uzatmalıdır.

Küçükbaş hayvan ihracatına bir süre ara verilmelidir.

Özellikle piyasa ihtiyacının üzerindeki **keçi** sütü, **keçi yetiştiricilerinden** alınarak süt tozuna çevrilmelidir.

Hayvansal üretim yapan yetiştiricilerin kredilere başvuru koşulları kolaylaştırılmalıdır.

Genç çiftçi hibe projeleri uygulanmaya devam etmelidir.

Köye dönüş yapan çiftçilere yönelik 300 **koyun** desteği projesi sürdürülmelidir.

Küpe ve küpeleme işlemleri birliklere devredilmelidir.

Hayvan hastalıklarıyla mücadele için altyapısı uygun olan birliklere hayvan hastanesi kurma imkanı tanınmalıdır."

TARIM İSTİŞARE KURULU OLUŞTURULMALIDIR

Çelik, Tarım ve Orman Bakanımız Sayın Dr. Bekir Pakdemirli'nin başkanlığında, tarımdaki bütün tarafları bir araya getirecek, sorunları ve çözüm önerilerini değerlendirecek Tarım İstişare Kurulu oluşturulmasının yararlı olacağını bildirerek, "Bu kurul sorunların kısa zamanda çözümüne katkıda bulunacak, konuyla ilgisi olmayan kişilerin kamuoyunu yanlış yönlendirmesinin de önüne geçecektir." dedi.

Nihat Çelik, Merkez Birliği olarak bu zorlu sürecin en kısa sürede atlatılabilmesi, yetiştiricilerin sorunlarının çözümü için canla başla çalıştıklarını ifade etti.

Küçükbaş hayvancılık için 'milli seferberlik' talebi

TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik, "Gıdada sürdürülebilir üretim için tarımda da milli seferberlik ilan edilmeli ve Tarım Bilim Kurulu kurulmalı." dedi.

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınının etkilerini azaltmak için tarım ve küçükbaş hayvancılıkta önlemler alınması gerektiğini belirterek, "Gıdada sürdürülebilir üretim için tarımda da milli seferberlik ilan edilmeli ve Tarım Bilim Kurulu kurulmalı." dedi. Çelik, sadece insan sağlığı ve toplumsal hayatta değil, ekonomide de tüm dünya ve Türkiye'yi etkisi altına alan Kovid-19 salgınının, küçükbaş hayvancılık sektörünü olumsuz etkilediğini söyledi.

PARA | HABER

HÜLYA GENÇ SERTKAYA

hulya.genç@paradergi.com.tr

Tarımda seferberlik zamanı

Tarımsal üretimin kesintiye uğramaması için tedbirler alınıyor. Ekilebilir tüm araziler tarıma kazandırılacak. Stratejik ürünlerde rekolte artırılabilecek. Yazlık ekim yapılacak 21 ilde tohumun yüzde 75'i hibe edilecek. Salgın günlerinde tarlaya giden üretici ise tarım kesimine yönelik ek önlemler bekliyor...

COVID-19'LA mücadelenin yoğunlaştığı şu günlerde stratejik bir sektör olan tarımın üretimden kopmaması için tedbirler alınıyor. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın ekilebilir tüm arazileri üretime kazandırmak amacıyla başlattığı "Bitkisel Üretim Geliştirilmesi" programı ile Türkiye için hububat, baklagil ve yağlı tohumlu bitkiler gibi stratejik ürünlerde rekolte artışı hedefleniyor. Program kapsamında yazlık ekim yapılabilecek 21 ilde tohumun yüzde 75'i hibe ediliyor. Salgın günlerinde tüketicinin uygun fiyata ürünü satın alabilmesi için "günlük fiyat değişimleri ve stok takipleri" yapılıyor. Çiftçi Kayıt Sistemi'ne (ÇKS) başvuru süreci 30 Haziran 2020'ye uzatılırken, çiftçiler il/ilçe müdürlüklerine gelmeden ÇKS başvurularını e-devlet üzerinden yapabiliyor.

"Evde kal" çağrılarıyla vatandaşın kendisini izole ettiği salgın günlerinde, üretici gıda ihtiyacını karşılamak için büyük bir özveriyle üretmeye devam ediyor. Türkiye'nin gıda stokunun yeterli olduğunu ifade

Tarım ve Orman Bakanı
Bekir Pakdemirli

eden sektör temsilcileri, tarımsal üretimin kesintiye uğramaması için üretimin planlanması, stratejik ürünlerde üretimin artırılması, tarımsal üretimde ihtiyaç duyulan her türlü desteğin verilmesi gerektiğine dikkat çekiyor. Beklentiler arasında tarım sektörüne yönelik kapsamlı bir "tarımsal üretim seferliği" ilan edilmesi, "tarımsal ek ekonomik önlemler paketi" açıklanması da yer alıyor.

23.1 MİLYON HEKTARDA ÜRETİM

Türkiye'nin işlenen tarım alanı varlığı 23.1 milyon hektar. Türkiye'deki tarımsal faaliyetler sonucu 83 milyon kişinin besin ihtiyacı karşılanıp, ihracat yapılıyor. Tarım ve Orman Bakanlığı'ndan edinilen bilgiye göre, 15 milyon 387 bin hektarda tahıllar ve diğer bitkisel ürünler, 3 milyon 525 milyon hektarda meyveler ve baharat bitkileri, 790 bin hektarda sebze, 5 bin hektarda ise süs bitkileri üretimi yapılıyor. Bakanlık, ya-

Baki Remzi SUIÇMEZ / TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı

“KGF kredileri tarım işletmelerini de kapsamalı”

Tarım, stratejik bir sektör. Üreticilerin bir kez üretimden koptuktan sonra tekrar tarımsal üretime dönmeleri oldukça zor. Bu nedenle tarım sektörüne yönelik ivedilikle kapsamlı bir ‘tarımsal üretim seferliği’ ilan edilmeli ve ‘tarımsal ek ekonomik önlemler paketi’ açıklanmalı, üreticilerimizin morali yükseltilmeli. Ülke ve bölgeler düzeyinde yapılacak ve somut desteklerle yönlendirilecek ‘tarımsal üretim planlaması’ ile yerli üretim artırılmalı. Bütçeden tarıma ayrılan kaynak, 2021 bütçesi ve sonraki yıllar için GSYH’nin en az yüzde 1’i düzeyine yükseltilmeli. 2019 yılı destekleme ödemelerinin tamamı derhal ödenmeli. 2020 yılı destekleme tebliği ivedilikle yayınlanmalı, destekleme ödemelerinin yarısının avans olarak ödenmesi için gerekli düzenlemeler yapılmalı. Çiftçilerin

borçları Tarım Kredi Kooperatifleri yanında Ziraat Bankası ve özel bankalarda uzun vadeli yapılandırılmalı, kredi anapara ve faiz ödemeleri 1 yıl faizsiz ertelenmeli, çiftçilere sıfır faizli kredi verilmeli. Çiftçilerin BAĞKUR ve SSK borçları, 2020 yılı hasat sezonu sonuna ertelenmeli. Kredi Garanti Fonu (KGF) kredileri tarım işletmelerini de kapsamalı. Sulama yatırımları artırılmalı, su tasarruflu sistemlere geçilmeli, sulanan alanlarda arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetleri eşgüdümlü bir şekilde tamamlanmalı. Aracılık sistemi devreden çıkarılmalı.

pılan arazi kullanımı ve üretim planlamaları ile bir taraftan sulu tarım alanlarının artırılmasını, diğer taraftan nadas alanlarının daraltılarak, ülke ihtiyaçları doğrultusunda bitkisel üretim miktarının yükseltilmesini hedefliyor. Yapılan çalışmalar meyvelerini vermeye başladı. 2015’te 3.28 milyon hektar olan meyve alanı yüzde 7.3 oranında artarak 3.53 milyon hektara ulaştı. Nadasa bırakılan alan yüzde 17 azaltılarak 4.1 milyon hektardan 3.3 milyon hektara düşürüldü ve böylece 727 bin dekar nadas alanı tarımsal üretime kazandırıldı. 2019 itibarıyla tarım alanlarının yüzde 67’si tarla bitkilerine, yüzde 15’i meyve üretimine, yüzde 3’ü sebze üretimine tahsis edildi. Tarım alanlarının yüzde 15’i ise nadasa bırakılıyor.

TOHUMUN YÜZDE 75’İ HİBE

Tarım ve Orman Bakanlığı, ekilebilir tüm arazileri üretime kazandırmak amacıyla başlattığı “Bitkisel Üretim Geliştirilmesi” programı ile Türkiye için hububat, baklagil ve yağlı tohumlu bitkiler gibi stratejik ürünlerde rekolte artışı sağlanması hedefle-

Bazı önemli ürünlerde yurtiçi kullanım

Ürünler (2019 verileri)	Üretim (ton)	Yurt içi kullanım (ton)
Buğday	19.000.000	18.804.861
Arpa	7.600.000	6.951.449
Nohut	630.000	545.288
Patates	4.980.000	4.329.454
Kuru Soğan	2.200.000	1.899.486
Limon	950.000	540.469

Kaynak: TÜİK

niyor. Üreticileri bu dönemde üretime yönlendirecek program kapsamında belirlenen 21 ilde yazlık ekim yapılabilecek arazilerde tohumun yüzde 75’i hibe edilecek. Proje kapsamında 6 bin 700 ton sertifikalı tohumun ekimi 364 bin dekar alanda yapılacak. İlk aşamada ekilişleri yapılan ve hasat edilecek ürünün toplam rekoltesi 80 bin ton olacak. Ekimi yapılacak ürünler ise buğday, arpa, kuru fasulye, mercimek, mısır, ayçiçeği ve çeltik olacak. 20 milyon TL bütçeli bu proje ile 220 milyon TL’lik bitki-

Fehmi KIRAZ / Türk Ziraat Yüksek Mühendisleri Birliği Genel Başkanı

“Yevmiye desteği sağlansın”

Emsal üretim sezonunun ekim, dikim, bakım, budama, gübreleme, ilaçlama, hasat gibi mutlaka yapılması gereken en önemli iş ve işlemleri bu dönemde gerçekleştiriliyor. Tarımsal üretimin devamlılığı sağlanmalı. Üretim planlaması çok önemli. Türkiye’nin ihtiyaç duyduğu öncelikli ürünlerin üretimi teşvik edilmeli, ona göre destekleme yapılmalı. Örneğin buğday üretimi 20 milyon tonun üzerine çıkacak şekilde üretim planlaması yapılmalı. Gerekliyse, böyle kritik bir dönemde bazı tarla ihracat ürünlerinin üretiminden vazgeçilip, üretiminde eksiklik yaşanan stratejik temel ürünlerin üretimine ağırlık verilmeli. Alım fiyatları önceden açıklanmalı. Buğdaya 1.2 TL vereceğinize 1.6 TL verir ve iki

sene böyle devam edecek dersiniz üretici buğday eker. Şehirlere giriş-çıkış yasağından çiftçiler olumsuz etkileniyor. Bu çiftçilerin her birinin ÇKS ile ilişkilendirilen arazilere gidış gelişlerinde ÇKS Belgesi’ni gösteren çiftçiler engellenmemeli. Mevsimlik işçiler için konteynerlerden oluşan kamplar kurularak sıhhi ortam oluşturulabilir. Öğrenci yurtları, mevsimlik tarım işçilerinin kullanımına açılabilir. Mevsimlik tarım işçilerinin tarlaya gelmesi teşvik edilmeli. Devlet de artı yüzde 25’lik yevmiye desteği sağlamalı.

PARA | HABER

Mehmet REİS / REİS Gıda Yönetim Kurulu Başkanı

“Stratejik ürünlerde kendi kendine yeterliliği sağlamalıyız”

Virüs nedeniyle sınırlar kapatılıyor. Onun için birçok üründe yeterliliğimizi sürdürmek, kesintisiz gıda arzı için üretimi desteklemeliyiz. Nisan'da tohumu atılacak çeltik, nohut ve fasulye gibi ürünlerin üretimini iki katı artıracak şekilde ekilmesini sağlıyoruz. Tarımsal üretimde, önümüzdeki aylar ve yıllar için risk yönetimi uygulayalım. Üretim bölgelerinde rahatlıkla çift sürülebilecek, tarlaya tohum atılabilecek bir ortam var. Devlet, üretimin devamlılığını sağlamak için gerekli tedbirleri almalı. Bir ülkenin bağımsızlığı, gıda güvenliğinin bağımsızlığından geçer. Özellikle stratejik ürünlerde kendi kendine yeterliliği sağlamalıyız. Karar vericiler, tarım ürünlerinin ekimi, sezon boyunca takibi, hasadı dahil olmak üzere yıllık ve uzun yıllara dayalı bir strateji uygulamalı.

Türkiye iklim değişikliğinden en çok etkilenen Akdeniz bölgesinde yer alıyor. Şu anda tarlada 25 kilogramlık bir çuvalı kaldıramayacak bir yaş grubu, üretim yapıyor. Son yapılan bir ankette, tarlada çalışan yaşlı kesimin yüzde 49'u 'çocuklarımız, torunlarımız tarlada olmayacak' diyor. Tarım sektörünü cazip hale getirip, gençlerimizi teşvik etmemiz gerekiyor. Teknoloji ne kadar gelişirse gelişsin, insansız tarım olmaz. Tarımsal girdi maliyetleri azaltılmalı, üretim, üretimde verimlilik ve çeşitlilik artırılmalı, yerli çeşitlilik korunmalı.

sel üretim değerine ulaşılacak.

Yazlık ekim yapılabilecek arazilerde tohumun yüzde 75'inin hibe edileceği iller Adıyaman, Afyonkarahisar, Ağrı, Aksaray, Bingöl, Çanakkale, Erzincan, Erzurum, Kars, Kayseri, Kırıkkale, Kırşehir, Konya, Muş, Nevşehir, Niğde, Samsun, Sivas, Tokat, Uşak ve Yozgat olacak. Program doğrultusunda mevcut üretim alanlarına ilave yazlık ekiliş yapılabilecek alan ve ürün deseni bilgilerinin toplandığını açıklayan Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, mevsim itibarıyla öncelikli olarak ekilişinin yapılması gereken ürünlerin tohumlarının üreticilere dağıtımına başladığını bildirdi.

her ilin kendi imkanla- rı ile karşılanacak. İnsan gücü ihtiyacı- nın il içerisinde karşılanamaması halin- de öncelik civar iller olmak üzere diğer illerden de mevsimlik tarım işçileri ile tarımsal üretimin sürekliliği sağlanac- ak.

Her ilde valilerin başkanlığında ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile meslek odaları temsilcilerinin katılımıyla bir komisyon kurulacak. Bu komisyonlar Covid-19 bulaşmasını ve yayılmasını önleyecek tedbirleri alacak. Ayrıca çocuklar için oluşturulan alanların temizliğine özel önem verilmesi, hijyenik ve sağlıklı konaklama koşullarının sağlanması, gebe, lohusa, bebek, engelliler ve 65 yaş üzeri bireyler için gerekli halk sağlığı tedbirlerinin alınmasını da sağlayacak. Kış aylarında konakladıkları illerden hayvanlarını otlatmak üzere başka illere yaya ya da motorlu ulaşım araçlarıyla gidecek olan “göçerler”, ilgili mevzuatında belirlenen izinler alınmak kaydıyla 1 Mayıs 2020 tarihinden sonra müsaade edilecek. Bu arada 20 yaşın altına getirilen sokağa çıkma yasağı 18-20 yaş arası tarım sektörü çalışanlarına uygulanmayacak.

YENİ ÖNLEMLER DEVREDE

Tarımsal üretimin aksatılmadan ve gıda arz güvenliğinin sağlanmasında önemli bir görev üstlenen mevsimlik tarım işçilerinin, Covid-19 nedeniyle hijyen ve koruyucu malzemelere erişimi ile nakil ve barınma koşullarının iyileştirilmesi amacıyla İçişleri Bakanlığı genelgesiyle bazı tedbirler alındı. Buna göre tarımsal üretimin kesintiye uğramaması için gerek duyulan insan gücü

gençlerin, köylerine üretmek üzere gitmesi teşvik edilmeli. Ekip, biçmekten başka alternatifimiz yok. Vatandaş ekmeye, biçmeye, zor günlere hazırlık yapmaya davet ediyoruz. Geleceğimizi kurtaralım. Bugünden itibaren tüketilen, ithal edilen tarımsal ürünlerimiz hesaplanmalı. Hangi ürünler hangi bölgede üretilecek, desteklenecek, bunun planlanması lazım. Dekar başına destek yetmez. Tarımsal üretimde ihtiyaç duyulan her türlü destek verilmeli.

Şemsî KOPUZ / Türkiye Gıda ve İçecek Sanayii Dernekleri Federasyonu (TGDF) Yönetim Kurulu Başkanı

“Ekip biçmekten başka alternatifimiz yok”

Salgında, sağlık sektörü gibi kapılarını kapatmayan sektörlerin başında gıda geliyor. Tüm üreticilerimizle birlikte topyekün topluma kesintisiz gıda arz etmeye çalışıyoruz. Bugün gıdaya ulaşmada sorun yok ama gerekli tedbirler alınmazsa gelecekte gıda sıkıntısı yaşanabilir. Sanayici hammaddeye erişemezse, fabrikalarını çalıştıramaz. Çiftliği koruyacak, özendirilecek ve cesaretlendirecek önlemlerin ivedilikle devreye alınması gerekiyor. Dünya savaşı varmış gibi tarımda milli üretim seferberliği başlatılmalı. Bugünden itibaren devlet politikası olarak 'Köyüne Geri Dön' projesi hayata geçirilmeli. Büyükşehirlerdeki işsiz

gençlerin, köylerine üretmek üzere gitmesi teşvik edilmeli. Ekip, biçmekten başka alternatifimiz yok. Vatandaş ekmeye, biçmeye, zor günlere hazırlık yapmaya davet ediyoruz. Geleceğimizi kurtaralım. Bugünden itibaren tüketilen, ithal edilen tarımsal ürünlerimiz hesaplanmalı. Hangi ürünler hangi bölgede üretilecek, desteklenecek, bunun planlanması lazım. Dekar başına destek yetmez. Tarımsal üretimde ihtiyaç duyulan her türlü destek verilmeli.

Tarık TEZEL / Türkiye Süt, Et, Gıda Sanayicileri ve Üreticileri Birliği (SETBİR) Yönetim Kurulu Başkanı

“Çalışmaya, üretmeye devam”

Salgının üretim üzerinde olumsuz bir etkisi olmadı. SETBİR üyesi süt firmaları, Türkiye’de her gün üretilen 62 bin 900 ton sütün 30 bin tonunu, koronavirüse karşı daha da geliştirilmiş hijyen koşullarında her gün almaya, işlemeye, süt ürününe dönüştürmeye ve satış noktaları aracılığı ile tüketiciye ulaştırmaya devam ediyor. Türkiye’de çiğ süt üretimi azalmıyor, süt ürünü üretimi gerilemiyor, tüketicimizin sütsüz, yoğurtsuz, peynirsiz kalması söz konusu değil. SETBİR üyesi kırmızı et üreticileri ve hayvan besicileri de

görevlerinin başında. Tüketicinin kırmızı etsiz kalmıyor. Türkiye’nin mevcut hayvan kaynağı, kesintisiz süt ve kırmızı et ürünü üretebilecek durumda. Süt ve kırmızı et sektörlerinde fiyat artışı olmadı. Arz yeterli ancak talepte gerileme var. Ev dışı tüketim tamamen bitti. Turizm sektörünün talebi kesildi. Evde de ilave artış yok.

Salgın günlerinde tüketicinin uygun fiyata ürünü satın alabilmesi “günlük fiyat değişimleri ve stok takipleri” yapılıyor. Depolama imkânı olan ürünlerden hububat, makarna ve bulgur ile patates, kuru soğan ve limon ürünleri için günlük fiyat değişimleri ve stok takipleri, Tarım ve Orman Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Vergi Daireleri ve MASAK tarafından birlikte yapılıyor. Ayrıca yurtiçi piyasa hareketleri ve dış ticaret verileri işbirliği halinde takip ediliyor. Geçen hafta, market ve pazarda fiyatı 10-12 TL’yi bulan limonda ihracatı ön izne bağlandı. Ticaret Bakanlığı tebliği ile limon ihracatında 31 Ağustos’a kadar Tarım ve Orman Bakanlığı’nın ön izni aranacak.

GIDA STOKU YETERLİ

Covid-19 salgını sonrasında en çok gündeme gelen konulardan biri gıda stoklarının yeterli olup olmadığıydı. Tarım ve Orman Bakanlığı verilerine göre, Türkiye tüm temel gıda maddelerinde ihtiyacın üzerinde stoklara sahip. Un ihracatında birinci, makarna ihracatında ise ikinci sırada yer alan Türkiye, dünyanın en önemli gıda tedarikçisi. Şeker, bakliyat, bulgur, makarna, patates, soğan vb. gıda maddelerinde de stoklar yurt içi ihtiyacı karşılayacak miktarda. Tarımsal üretim kesintisiz olarak devam ediyor. 2018-2019 piyasa dönemi TÜİK verilerine göre, yeterlilik durumu şöyle:

“Toplam tahıl üretiminde en büyük paya sahip olan buğdayın, yurtiçi üretimin yurtiçi talebi karşılama derecesi yüzde 101, nohut yüzde 114, patates yüzde 103, çavdar, yulaf ve şekerpancarı

yüzde 100. Meyvelerden fındığın yeterlilik derecesi yüzde 446, kayısı yüzde 350, incir yüzde 349, greylift yüzde 250, limon yüzde 200, mandalina yüzde 170, nar yüzde 162, portakal yüzde 153, üzüm yüzde 145, elma yüzde 143 ve seftali yüzde 117. Toplam sebze ürünlerinde yeterlilik derecesi yüzde 106.4, havuç yüzde 114, domates yüzde 111, kabak ve biber yüzde 109.

Bu arada Türkiye beyaz et ve süt sektörlerinde net ihracatçı bir ülke. Bakanlığın açıklamasında Türkiye’de üretilen beyaz etin yüzde 18’inin, yumurtanın yüzde 20’sinin, süt ve süt ürünlerinin yüzde 7’sinin ihraç edildiği, kırmızı et üretimine yönelik olarak ise halihazırda işletmelerde yeterli besilik materyal bulunduğu ifade ediliyor.

“İHTİYACIMIZ KADARINI ALALIM”

Buğday, baklagiller gibi stratejik ürünlerde herhangi bir sıkıntı gözükmediğini vurgulayan Reis Gıda Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Reis, tüketicinin panik yapmamasını, stokların yeterli olduğunu vurguladı. Son 20-25 gün içinde panik havasıyla tüketicinin ihtiyacından fazlasını almaya başladığını belirten Reis, “İhtiyaç fazlası alım, kış aylarından yaza girerken, özellikle baklagiller başta olmak üzere, pirinçte de böceklenme olabilir. İhtiyacımız kadarını alırsak, herhangi sıkıntı olmaz” dedi.

Ürün güvenliği için stoklar kadar, tarımsal üretimin kesintiye uğramadan devam etmesi de büyük önem taşıyor. Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, vatan-

Dr. Veteriner Ahmet YÜCESAN / Kırmızı Et Sanayicileri ve Üreticileri Birliği (ETBİR) Yönetim Kurulu Başkanı

“Üretimde aksama olmayacak”

Ülkemiz gıda konusunda avantajlı. Üretimde herhangi bir aksama olmayacak. Ülkemiz yeterli stoklara sahip. Kırmızı et ve et ürünleri konusunda kullanılan ana kaynak sığır eti. Mevcutta 10 milyondan fazla sığır cinsi hayvandan yılda yaklaşık 1 milyon ton kırmızı et elde ediyoruz. Ayrıca taze tüketimde çok önemli yeri olan mevcut küçükbaş stoklarından ise yılda 130 bin ton civarında kırmızı et

elde ediliyor. Ülkemizin iyi koşullarında ve ekonomik gelir seviyesinin arttığı zaman dilimlerinde mevcut kırmızı et, talebi yeterince karşılayamayacak miktarda olsa dahi yaşamış olduğumuz küresel kriz süreçlerinde ülkeyi zor durumda bırakmayacak konumda.

PARA | HABER

Nihat ÇELİK / Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Başkanı

“Yeteri kadar stoka sahibiz”

Salgın, insanlar için bitkisel ve hayvansal gıda üretiminin ne kadar önemli olduğu gerçeğini bir kez daha gösterdi. Gıda olmadan hiçbir şeyin anlamı olmadığı günlerden geçiyoruz. Dolayısıyla çiftçilerimize, yetiştiricilerimize ‘evde kal’ demekten ziyade ‘üretmeye devam et’ demek mecburiyetinde olduğumuz bir dönemi yaşıyoruz. Bugün itibarıyla ülkemizde gıda stokunun ve özellikle de et ve süt ürünleri stokunun yeterli olduğunu söyleyebiliriz. Bu konuda tüketicilerimiz rahat olsunlar. Tüm tedbirler alınmış durumda. Ülkemizde hiçbir şekilde et ve süt üretimi azalmıyor, bu nedenle de tüketicimizin başta kırmızı et ve süt ürünleri

olmak üzere gıdasız kalması söz konusu değil. Salgın, bugün itibarıyla hayvansal üretimi etkilememiş gibi görünüyorsa da önümüzdeki süreçte salgının uzaması durumunda üretimin ekonomik boyutunda bazı sorunlar yaşanabilecek. Bu sadece ülkemiz için değil tüm dünyanın bir gerçeği. Biz her halükarda üretmeye, yetiştirmeye devam edeceğiz. Daha çok üretmek adına sektörümüzün daha fazla desteklenmesi gerektiğini düşünüyoruz.

daşları evde kalmaya davet ederken, çiftçilerin ise gıda ihtiyacını karşılamak için büyük bir özveriyle üretmeye devam ettiğini bildirdi. Bayraktar, “Çiftçilerimiz de herkes gibi endişeli ancak ülkemizin gıda ihtiyacını karşılamak için evlerinden çıkmak, tarlaya gitmek durumundalar. Üretimin aksamaması için, çiftçilerimizin sağlığı güvence altına alınmalı, acil çözüm bekleyen sorunları çözüme kavuşturulmalıdır” ifadelerini kullandı. Henüz kontrol altına alınamayan bu salgının etkisini devam ettirmesi durumunda küresel çapta bir gıda kıtlığı ile karşı karşıya kalılabileceğini dile getiren Bayraktar, “Gıda güvencemizi korumak istiyorsak, üreticilerimize daha fazla destek vermek, tarımsal üretimimizi artırmak zorundayız” dedi.

DOĞRUDAN MÜDAHALE ALIMI

Kırsal kesimde yürütülen tarım ve hayvancılığın küresel krizin etkisinden uzak olduğunu vurgulayan Kırmızı Et Sanayicileri ve Üreticileri Birliği (ETBİR) Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Veteriner Ahmet Yücesan, üretimin yakın temasla ilgili olmayan bir model ile yapıldığını ifade etti ve üretimin dışında yem hammaddesi ve ürün naklinde oluşabilecek ulaşım sıkıntısı gibi tali sebeplerin, üretime zarar verebileceği ihtimali olduğunu dile getirdi. Üreticinin sürdürülebilir bir üretim modeli içinde ürününü pazara sürdüğü zaman, ürününün maliyetini ve geçimini sağlayabilecek bir fiyat yapısında değerlendirilmesini arzu ettiğini belirten Yücesan, endüstriyel tüketimin azalacağı günümüzdeki süreçte et fiyatlarının düşmesine karşı Et Süt Kurumu’nun doğrudan müdahale alımı yapması ya da satış primi şeklinde sübvansane etmesi gerektiğini kaydetti. Küresel salgının Türkiye’de ilk hissedildiği hafta içinde insanların ‘sokağa çıkma yasağı’ ihtimaline karşı, kasap ve marketlere giderek ev tüketim amaçlı aşırı şekilde kırmızı et talebinde bulunduğunu anımsatan Yücesan, “Aniden oluşan talep karşısında olması gerekenin üzerinde fiyat artışı oldu. Bu bir hafta, 10 gün içinde normal fiyat düzeyine geriledi” dedi.

“GEREKLİ TEDBİRLER ALINDI”

Türkiye Süt, Et, Gıda Sanayicileri ve Üreticileri Birliği (SETBİR) Yönetim Kurulu Başkanı Tanık Tezel, ineklerin

85 milyon dekar alan sulamaya hazır olabilir

Türkiye’de ekonomik olarak sulanabilecek arazi miktarı 85 milyon dekar. Bunun 66.5 milyon dekarı sulamaya hazır halde. Tarım ve Orman Bakanlığı, 2023’e kadar mevcut ödeneklerle 68.5 milyon dekar sahanın sulamaya hazır hale getirilmesi planlanmakla birlikte 11. Kalkınma Planı’nda ilave ödenek temin edilmesi durumunda 85 milyon dekar sahanın sulamaya hazır hale getirilmesi hedefleniyor. Bakanlık verilerine göre, son 17 yılda sulanan alan miktarı 48 milyon dekardan 66.5 milyon dekara çıkarıldı.

memesinde musluk olmadığını belirterek, bugün Türkiye’de mevcut 17 milyon 670 bin büyükbaş hayvan içindeki 6 milyon 660 bin baş sağlıklı süt ineği ile 48 milyon 481 bin küçükbaş hayvan içindeki 25 milyon 308 bin sağlıklı koyun-keçinin her gün sağılmak, sağılan sütün toplanmak ve işlenmek zorunda olduğunu vurguladı. Bu dönemde kamu ve özel sektör dayanışma ve koordinasyon içinde birlikte mücadele ettiğini belirten Tezel, bu önem göz önüne alınarak Tarım ve Orman ile İçişleri Bakanlıklarının gerekli tedbirleri aldığı ifade etti. Tezel, virüsü bulaştırmamak için evde kalmanın yanı sıra bir önemli önlem de ambalajlı gıda tüketimi olduğunu belirterek, “Açık gıdanın uzak durun, ambalajlı gıda tüketin” ifadelerini kullandı.

Küçükbaş hayvancılık için 'milli seferberlik' talebi

HABER MERKEZİ

TÜRKİYE Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Çelik, Kovid-19 salgınının etkilerini azaltmak için tarım ve küçükbaş hayvancılıkta önlemler alınması gerektiğini belirterek, 'Gıdada sürdürülebilir üretim için tarımda da milli seferberlik ilan edilmeli ve Tarım Bilim Kurulu kurulmalı' dedi.

Çelik, salgınla mücadelede önem taşıyan "Evde Kal" çağrısının koyun eti talebinde azalmaya yol açtığını bildirdi. Çelik, "Salgının ekonomiye etkisi küçükbaş hayvancılık sektörüne de yansımıştır. Koyun eti daha çok lokanta ve restoranlarda tüketilir. Lokanta ve restoranların geçici olarak kapatılması, piknik ve mesire alanlarının yasaklanması ve vatandaşlarımızın evlerinden çıkmaması koyun etine olan talebi azaltmıştır" diye konuştu.

'YETİŞTİRİCİLERİN DESTENLENMESİ ŞART'

Hayvancılıkta üretimin ve pazarlamada devamlılığın çok önemli olduğunu vurgulayan Çelik, şu değerlendirmede bulundu:

"Yetiştiricilerimiz yatırımların heba olmaması adına koronavirüsün getirdiği zorluklarla mücadele etmeye çalışıyorlar. Bu ortamda başta yem fiyatları olmak üzere üretim maliyetleri artmışken, kesim fiyatlarının düşmesi, talebin de azalması yetiştiricilerimizi içinden çıkılmaz bir duruma itmektedir. Yetiştiricilerimizin des-

teklennmeleri şarttır. Zararına üretim yapmaya ılelebet devam edemezler. Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın da hemen her konuşmasında vurguladığı gibi, salgınla mücadele sürecinde, kendi kendine yeten ve üretimde kesintinin olmadığı bir ülke olmak artık daha çok önem taşımaktadır. Bu durumu devam ettirmeliyiz."

ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER

Çelik, yem bitkisi üretiminin artırılması için, yetiştiricilerin yem maliyetlerinin tamamının sübvansede edilmesi gerektiğini söyleyerek şöyle konuştu:

"Yem bitkisi üreten yetiştiricilere faizsiz, uzun vadeli finansman sağlanmalıdır. Kuzu kesim fiyatlarına müdahale edilmeli, fiyatların üretimi etkileyecek düzeylere inmesinin önüne geçilmelidir. Et ve Süt Kurumu piyasaya müdahale etmeli, kesim çağına gelmiş hayvanların etlerini 'kavurma' gibi et ürünlerine dönüştürerek raf ömrü uzatılmalıdır. Özellikle piyasa ihtiyacının üzerindeki keçi sütü, keçi yetiştiricilerinden alınarak süt tozuna çevrilmelidir. Hayvan pazarları ile yaklaşmakta olan Kurban Bayramı nedeniyle kurban satış ve kesim yerlerindeki altyapı çalışmalarına şimdiden başlanmalıdır. Küçükbaş hayvan yetiştiricilerine yönelik sıfır faizli işletme kredileri verilmeli, sektörün finansal sorunları çözümlenmelidir. Hayvansal üretim yapan yetiştiricilerin kredilere başvuru koşulları kolaylaştırılmalıdır."

Fotoğraf: AA

Küçükbaş hayvancılık için 'milli seferberlik' talebi

TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik, "Gıdada sürdürülebilir üretim için tarımda da milli seferberlik ilan edilmeli ve Tarım Bilim Kurulu kurulmalı." dedi.

■ Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınının etkilerini azaltmak için tarım ve küçükbaş hayvancılıkta önlemler alınması gerektiğini belirterek, "Gıdada sürdürülebilir üretim için tarımda da milli seferberlik ilan edilmeli ve Tarım Bilim Kurulu

kurulmalı." dedi.

Çelik, yaptığı açıklamada, sadece insan sağlığı ve toplumsal hayatta değil, ekonomide de tüm dünya ve Türkiye'yi etkisi altına alan Kovid-19 salgınının, küçükbaş hayvancılık sektörünü olumsuz etkilediğini söyledi.

Hayvansal üretim ve gıda ihtiyacının karşılanmasında aksaklık yaşanmama-

sı için acil eylem planı uygulanmasının gerekliliğine işaret eden Çelik, salgınla mücadelede önem taşıyan "Evde Kal" çağrısının koyun eti talebinde azalmaya yol açtığını bildirdi.

Çelik, "Salgının ekonomiyeye etkisi küçükbaş hayvancılık sektörüne de yansımıştır. Koyun eti daha çok lokanta ve restoranlarda tüketilir.

Lokanta ve restoranların geçici olarak kapatılması, piknik ve mesire alanlarının yasaklanması ve vatandaşlarımızın evlerinden çıkmaması koyun etine olan talebi azaltmıştır." diye konuştu. Çelik, Kovid-19 salgınının etkilerini azaltmak için tarım ve küçükbaş hayvancılıkta önlemler alınarak 'Acil Eylem Planı' uygulanması gerektiğini dile getirdi.

Küçükbaş hayvancılık için 'milli seferberlik' talebi

TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik, "Gıdada sürdürülebilir üretim için tarımda da milli seferberlik ilan edilmeli ve Tarım Bilim Kurulu kurulmalı," dedi.

ANKARA - Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınının etkilerini azaltmak için tarım ve küçükbaş hayvancılıkta önlemler alınması gerektiğini belirterek, "Gıdada sürdürülebilir üretim için tarımda da milli seferberlik ilan edilmeli ve Tarım Bilim Kurulu kurulmalı," dedi. Çelik, AA muhabirine yaptığı açıklamada, sadece insan sağlığı ve toplumsal hayatta değil, ekonomide de tüm dünya ve Türkiye'yi etkisi altına alan Kovid-19 salgınının, küçükbaş hayvancılık sektörünü olumsuz etkilediğini söyledi. Hayvansal üretim ve gıda ihtiyacının karşılanmasında aksaklık yaşanmaması için acil eylem planı uygulanmasının gerekliliğine işaret eden Çelik, salgınla mücadelede önem taşıyan "Evde Kal" çağrısının koyun eti talebinde azalmaya yol açtığını bildirdi. Çelik, "Salgının ekonomiye etkisi küçükbaş hayvancılık sektörüne de yansımıştır. Koyun eti daha çok lokanta ve restoranlarda tüketilir. Lokanta ve restoranların geçici olarak kapatılması, piknik ve mesire alanlarının yasaklanması ve vatandaşlarımızın evle-

rinden çıkmaması koyun etine olan talebi azaltmıştır," diye konuştu.

"YETİŞTİRİCİLERİMİZİN DESTEKLENMESİ ŞART"

Hayvancılıkta üretimin ve pazarlamada devamlılığın çok önemli olduğunu vurgulayan Çelik, şu değerlendirmede bulundu: "Yetiştiricilerimiz yatırımların heba olması adına koronavirüsün getirdiği zorluklarla mücadele etmeye çalışıyorlar. Bu ortamda başta yem fiyatları olmak üzere üretim maliyetleri artmışken, kesim fiyatlarının düşmesi, talebin de azalması yetiştiricilerimizi içinden çıkılmaz bir duruma itmektedir. Yetiştiricilerimizin desteklenmeleri şarttır. Zararına üretim yapmaya ılebet devam edemezler. Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın da hemen her konuşmasında vurguladığı gibi, salgınla mücadele sürecinde, kendi kendine yeten ve üretimde kesintinin olmadığı bir ülke olmak artık daha çok önem taşımaktadır. Bu durumu devam ettirmeliyiz." Çelik, Kovid-19 salgınının etkilerini azaltmak için tarım ve küçükbaş hayvancılıkta önlemler alınarak 'Acil Eylem Planı' uygulanması gerektiğini dile getirdi. AA

Küçükbaş hayvancılık için 'milli seferberlik' talebi

TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik, "Gıdada sürdürülebilir üretim için tarımda da milli seferberlik ilan edilmeli ve Tarım Bilim Kurulu kurulmalı." dedi.

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı **Nihat Çelik**, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınının etkilerini azaltmak için tarım ve küçükbaş hayvancılıkta önlemler alınması gerektiğini belirterek, "Gıdada sürdürülebilir üretim için tarımda da milli seferberlik ilan edilmeli ve Tarım Bilim Kurulu kurulmalı." dedi. Çelik, yaptığı açıklamada, sadece insan sağlığı ve toplumsal hayatta değil, ekonomide de tüm dünya ve Türkiye'yi etkisi altına alan Kovid-19 salgınının, küçükbaş hayvancılık sektörünü olumsuz etkilediğini söyledi. Hayvansal üretim ve gıda ihtiyacının karşılanmasında aksaklık yaşanmaması için acil eylem planı uygulanmasının gerekliliğine işaret eden Çelik, salgınla mücadelede önem taşıyan "Evde Kal" çağrısının koyun eti talebinde azalmaya yol açtığını bildirdi. Çelik, "Salgının ekonomiye etkisi küçükbaş hayvancılık sektörüne de yansımıştır. Koyun eti daha çok

lokanta ve restoranlarda tüketilir. Lokanta ve restoranların geçici olarak kapatılması, piknik ve mesire alanlarının yasaklanması ve vatandaşlarımızın evlerinden çıkmaması koyun etine olan talebi azaltmıştır." diye konuştu.

"Yetiştiricilerimizin desteklenmesi şart"

Hayvancılıkta üretimin ve pazarlamada devamlılığın çok önemli olduğunu vurgulayan Çelik, şu değerlendirmede bulundu: "Yetiştiricilerimiz yatırımların heba olmaması adına koronavirüsün getirdiği zorluklarla mücadele etmeye çalışıyorlar. Bu ortamda başta yem fiyatları olmak üzere üretim maliyetleri artmışken, kesim fiyatlarının düşmesi, talebin de azalması yetiştiricilerimizi içinden çıkılmaz bir duruma itmektedir. Yetiştiricilerimizin desteklenmeleri şarttır. Zararına üretim yapmaya ılebet devam edemezler. Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın da hemen her konuşmasında vurguladığı gibi, salgınla mücadele sürecinde, kendi kendine yeten ve üretimde kesintinin olmadığı bir ülke olmak artık daha çok önem taşımaktadır. Bu durumu devam ettirmeliyiz."

Hayvancılıkta alınması gereken önlemler

Çelik, Kovid-19 salgınının etkilerini azaltmak için tarım ve küçükbaş hayvancılıkta

önlemler alınarak 'Acil Eylem Planı' uygulanması gerektiğini dile getirdi. Merkez Birliği olarak üretimin sekteye uğramaması için alınması gereken önlemleri değerlendirdiklerini belirten Çelik, şunları kaydetti: "Yem bitkisi üretiminin artırılması için, bunları kendisi üreten yetiştiricilerin yem maliyetlerinin tamamı sübvansede edilmelidir. Yem bitkisi üreten yetiştiricilere faizsiz, uzun vadeli finansman sağlanmalıdır. Kuzu kesim fiyatlarına müdahale edilmeli, fiyatların üretimi etkileyecek düzeylere inmesinin önüne geçilmelidir. Et ve Süt Kurumu piyasaya müdahale etmeli, kesim çağına gelmiş hayvanların etlerini 'kavurma' gibi et ürünlerine dönüştürerek raf ömrü uzatılmalıdır. Özellikle piyasa ihtiyacının üzerindeki keçi sütü, keçi yetiştiricilerinden alınarak süt tozuna çevrilmelidir. Hayvan pazarları ile yaklaşmakta olan Kurban Bayramı nedeniyle kurban satış ve kesim yerlerindeki altyapı çalışmalarına şimdiden başlanmalıdır. Küçükbaş hayvan yetiştiricilerine yönelik sıfır faizli işletme kredileri verilmeli, sektörün finansal sorunları çözümlenmelidir. Hayvansal üretim yapan yetiştiricilerin kredilere başvuru koşulları kolaylaştırılmalıdır. Gıdada sürdürülebilir üretim için tarımda da milli seferberlik ilan edilmeli ve Tarım Bilim Kurulu kurulmalıdır."